

України про кримінальну відповідальність: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 11–12 жовт. 2012 р./редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.) В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. — Х.: Право, 2012. — С. 197–200).

Всі кримінально-правові норми потребують вивірення на предмет відповідності комплексності діянь злочинів і проступків. Навіть з перших норм кримінального законодавства мова йде про злочин і покарання, а, можливо, при введенні кримінальних проступків, слід буде говорити про кримінальні правопорушення та види покарань і стягнень за них.

Проблема введення кримінальних проступків залишається, потребує подальших досліджень з ціллю віднайти максимально оптимальне вирішення, яке б могло стати моделлю закріплення положень щодо кримінальних проступків у кримінальне законодавство України.

**ДМИТРУК М. М.**

Національний університет «Одеська юридична академія»,  
доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук

### **АНАЛІЗ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ № 4712 ВІД 16.04.2014 (В КОНТЕКСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ)**

Питання запровадження кримінального проступку пропонувалось вирішити у проектах законів від 03.03.2012 року за № 10146, від 28.02.2012 року за № 10126, частково у проекті закону від 12.12.2012 року за № 0894.

У Верховній Раді України зареєстровано Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації положень Кримінального процесуального кодексу України» № 4712 від 16.04.2014 року (далі — Проект закону), в якому запропоновано запровадження інституту кримінальних проступків та багато інших змін. Проаналізувати хоча б основні зміни, запропоновані в цьому Проекті закону в роботах такого об'єму є неможливим, у зв'язку із чим розглянемо лише основні положення цього Проекту закону в контексті запровадження кримінального проступку.

Згідно Проекту закону Особливу частину КК України пропонується поділити на дві Книги: «Книга 1.Злочини» і «Книга 2. Кримінальні проступки».

До кримінальних проступків запропоновано віднести усього 173 статті, які містять 185 простих складів проступків із яких 91 простий склад проступків, які наразі є адміністративними проступками, передбаченими КУпАП і Митним кодексом України, але не є управлінськими

правопорушеннями, 100 простих складів проступків, які за діючим КК України є злочинами невеликої тяжкості (Пояснювальна записка до Проекту Закону: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=506664](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=506664)).

Вважаємо, що вказаний Проект закону є більш досконалим у порівнянні із іншими проектами законів, оскільки проведено систематизацію понять, які використовуються в тексті діючого КК України та включено до Додатку № 2 Проекту закону, запропоновано правила кримінально-правової кваліфікації та інші позитивні моменти у порівнянні із попередніми проектами законів.

Викликає здивування позиція авторів Проекту закону щодо визначення його назви, оскільки за змістом Проекту закону пропонується суттєве реформування деліктного законодавства як кримінального так і адміністративного, проте із назви можна зробити висновок, що Проектом закону пропонується усунення якихось технічних неузгодженостей між положеннями діючого законодавства України та положеннями Кримінального процесуального кодексу України.

Стосовно структури Особливої частини КК України, яка пропонується у Проекті закону, то вважаємо більш вдалим було б одночасне розміщення злочинів та кримінальних проступків в одних і тих самих структурних підрозділах Особливої частини КК України, а не в окремих Книгах, що спростило б застосування тексту кримінального закону.

Не погоджуємось із системою діянь, які пропонується віднести до кримінальних проступків.

В пояснювальній записці зазначено, що до кримінальних проступків запропоновано віднести адміністративні правопорушення та порушення митних правил, які не є управлінськими. Аналіз складів діянь, які пропонується віднести до кримінальних проступків свідчить, що до вказаного діяння пропонується віднести в багатьох випадках саме управлінські правопорушення, зокрема, такі, як: ст. 477. «Ненадання можливості оприлюднити відповідь щодо інформації, поширеної стосовно суб'єкта виборчого процесу», ст. 478 «Порушення права на користування приміщеннями під час виборчої кампанії», ст. 481 «Ненадання копії виборчого протоколу», ст. 482. «Невиконання рішення виборчої комісії, комісії з референдуму», ст. 492. «Грубе порушення митних правил», ст. 521 «Порушення правил утримання диких тварин у неволі або в напіввільних умовах», ст. 559 «Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху», ст. 552 «Порушення вимог законодавства щодо встановлення і використання спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв», ст. 612 «Прояв неповаги до суду» та інші.

За змістом правовідносин, в яких реалізуються вказані діяння, ці діяння є управлінськими, що, на нашу думку, свідчить про необхідність збереження їх природи як адміністративних чи митних правопорушень.

Закріплення принципів у ст. ст. 2–1. — 2–8. Проекту закону є необхідним, проте вважається, що наведення визначення загальних принципів (принцип рівності громадян перед законом, принцип справедливості, принцип гуманізму, принцип законності) є зайвим для КК України.

В цілому слід зазначити, що не можна визнати той чи інших проект закону «поганим» чи «гарним», питання в тому які цілі намагається досягти законодавець приймаючи той чи інших закон в урегулюванні суспільних відносин засобами кримінального права.

Вважаємо вказаний проект закону надмірно «проевропейським», оскільки ним пропонується віднести ряд адміністративних правопорушень до кримінальних діянь, що може мати зворотній результат в правовому регулюванні у випадку прийняття вказаного Проекту закону — недовіра положень Кримінального кодексу України.

Діяння, які пропонується віднести до кримінальних проступків не узгоджується із підставами криміналізації, а питання дотримання вказаних правових заборон залежить більше від дієвості засобів правового впливу, а ніж від виду засобу правового впливу (адміністративний чи кримінальний).

### **МАКАРЕНКО А. С.**

Національний університет «Одеська юридична академія»,  
доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук

## **ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ**

В арсеналі кримінального закону існує певна кількість заходів, що можуть бути застосовані за вчинення кримінальних правопорушень. Тому постулат, що вчинення злочину тягне застосування покарання, не в повній мірі відображає реальну дійсність, так як за вчинення злочинів може бути призначене не лише покарання і не завжди покарання. Крім цього, динаміка кримінального права, що пов'язана з оперуванням поняттям «кримінальне правопорушення», вимагає нормативного розширення кола заходів кримінально-правового характеру, що забезпечить адекватність кримінальної заборони.

Ми притримуємося позиції, що відповідальність за кримінально карані діяння необхідно реалізовувати у формі таких заходів впливу, як покарання за вчинення злочинів, яке має тягти за собою судимість, та стягнення за вчинення кримінальних проступків без наслідку у вигляді судимості. Такі наслідки вчинення кримінальних правопорушень повинні мати структурований характер та перебувати у системному зв'язку